

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Петро Поврозник**, 1996 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2019 році Львівський національний університет імені Івана Франка за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів, від 01.05.2024 року № 634, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради –

Михайла Крупки, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів

Рецензентів –

Світлани Урби, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри економіки підприємства Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів

Назара Демчишака, доктора економічних наук, професора, професора кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів

Офіційних опонентів –

Сергія Леонова, доктора економічних наук, професора, професора кафедри економічної кібернетики Сумського державного університету Міністерства освіти і науки України, м. Суми

Вікторії Маргасової, доктора економічних наук, професора, проректора з наукової роботи Національного університету “Чернігівська політехніка” Міністерства освіти і науки України, м. Чернігів

на засіданні «17» липня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань Управління та адміністрування **Петру Поврознику** на підставі публічного захисту дисертації «**Інноваційний розвиток**

підприємництва в умовах глобальних викликів» за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Дисертацію виконано у Львівському національному університеті імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів.

Науковий керівник: **Андрій Гукалюк**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства, перший проректор Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який за змістом, рівнем наукової новизни, теоретичним й практичним значенням результатів, кількістю наукових публікацій відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), та вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами).

Дисертаційна робота Петра Поврозника є самостійною та ґрунтовною науковою працею, що виконана з дотриманням вимог академічної доброчесності, наукові результати якої мають істотне теоретичне та практичне значення для галузі знань Управління та адміністрування.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і вирішено важливу наукову проблему, пов'язану з поглибленням теоретичних засад, розвитком науково-методичних підходів та обґрунтуванням практичних рекомендацій щодо стимулювання інноваційного розвитку підприємництва в Україні в умовах глобальних викликів. Це дало змогу отримати наукові положення, які містять елементи наукової новизни, зокрема удосконалено: науково-прикладні підходи до стратегування державної політики в частині обґрунтування концепції стимулювання інноваційного розвитку підприємництва; методичний інструментарій проведення аналізу інноваційного розвитку підприємств, який передбачає побудову відповідного інтегрального показника для українських підприємств; концепцію національної інноваційної екосистеми в частині авторських пропозицій щодо її тлумачення і обґрунтування базових принципів формування; науково-теоретичні підходи до інституційної модернізації системи регулювання та стимулювання інноваційного розвитку підприємництва.

Отримали подальший розвиток: економіко-математичне моделювання параметрів інноваційного розвитку підприємств на основі застосування кореляційно-регресійного аналізу; науково-аналітичне обґрунтування необхідності формування регіональних інноваційних екосистем як складових національної інноваційної екосистеми; пропозиції щодо імплементації у вітчизняне законодавство та стимулювання розвитку стартапів як різновиду інноваційного підприємництва; термінологічно-понятійний апарат дослідження в частині обґрунтування дефініцій “інноваційний розвиток підприємництва” та “інноваційний розвиток підприємства”.

Практична цінність отриманих результатів дослідження полягає у можливості застосування наукових положень і висновків у практичній діяльності

вітчизняних підприємств, зокрема інноваційно орієнтованих, державних інституцій, що займаються стимулюванням інноваційної діяльності, а також закладів вищої освіти.

Здобувач має 15 наукових публікацій за темою дисертації, з них 7 (сім) статей (з яких чотири – одноосібні) у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України:

1. Поврозник П.П. Бюджетно-податкові інструменти стимулювання інноваційного розвитку підприємництва в умовах цифровізації національної економіки. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Економіка"*. 2023. Вип. 30 (58). С. 4-13.

DOI: [https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_30\(58\).pdf](https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_30(58).pdf).

2. Поврозник П.П. Аналіз стану та динаміки інноваційної активності підприємств в Україні. *Електронний журнал "Ефективна економіка"*. 2023. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.10.56>.

3. Поврозник П.П. Глобальні індикатори інноваційного розвитку підприємництва. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 21. С. 91-96.

DOI: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/2385>.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

1. Михайло Крупка, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, без зауважень.

2. Сергій Леонов, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної кібернетики Сумського державного університету Міністерства освіти і науки України, надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У дисертації автором достатньо детально розглянуто сутність та особливості національної інноваційної екосистеми, як і специфіку її інституційних основ (зокрема на рис. 1.2, с. 47, а також рис. 1.1, с. 45). Втім для підтвердження доцільності виокремлення "інституційної спроможності", яка згадана на останньому рисунку, дисертанту варто було б більше уваги приділити конкретизації цього поняття, втім числі з огляду на інституційну спроможність української екосистеми.

2. У пункті 1.2 роботи "Глобальні виклики інноваційному розвитку підприємництва: загрози та можливості" (с. 50-72) здобувачем за підсумками проведеного аналізу виокремлено серед глобальних викликів в Україні такі, як: війна, цифровізація, економічна і кібербезпека, смарт-спеціалізація, інтеграції в триаді "освіта-наука-бізнес", імпакт-інвестування, циркулярна економіка та пандемія. Втім додаткової аргументації, вважаємо, потребує як сам підхід до виділення глобальних викликів, так і акцент здобувача саме на перелічених їх видах.

3. Одним із завдань дисертації є "запропонувати підходи до регіоналізації інноваційного розвитку в Україні на основі науково-аналітичного обґрунтування необхідності формування регіональних інноваційних екосистем" (с. 20). Проте у

п. 2.3 роботи, який присвячений цим проблемам, не розкрито деталей такої регіоналізації в частині акцентів на нових реаліях ведення бізнесу, у тім числі інноваційного, у фронтних, деокупованих, опорних і тилкових регіонах (такий поділ наведений у табл. 2.7 на с. 140).

4. Значний науковий інтерес становлять обґрунтовані на с. 49 роботи принципи формування національної інноваційної екосистеми (синергійності зв'язків суб'єктів системи; національної самобутності; гармонізації з європейськими стандартами; взаємодії суб'єктів (елементів) системи). На наше переконання, дисертацію суттєво збагатили би більша конкретизація впливу цих принципів на розвиток власне української екосистеми інновацій.

5. У роботі виявлено вплив рівня податкового навантаження на чистий прибуток вітчизняних підприємств в контексті досить тісної прямої залежності з коефіцієнтом кореляції 0,45 (с. 171-172). Автор стверджує, що "отримані результати суперечать тенденціям розвинених країн, у яких головні параметри діяльності підприємницьких структур дуже чутливі до зміни рівня оподаткування і демонструють обернену залежність. Такі результати стали наслідком невисокої результативності (часто збитків) діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання". Не заперечуючи доцільності використання інструментарію кореляційно-регресійного аналізу, на нашу думку, при цьому підвищило б рівень достовірності таких тверджень дисертанта додаткове науково-аналітичне і статистичне обґрунтування зроблених висновків.

6. У дисертації допущено окремі лексичні та граматичні погрішності, які в деяких випадках ускладнюють сприйняття матеріалу та аргументів автора.

3. Вікторія Маргасова, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету "Чернігівська політехніка" Міністерства освіти і науки України, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Додаткового пояснення потребує необхідність та новизна наведеного визначення поняття інноваційний розвиток підприємства як "процесу господарювання, який ґрунтується на інноваційних рішеннях і підходах в фінансово-господарській та організаційно-управлінській діяльності ділової одиниці" (С. 39). При цьому конкретизовано напрями інноваційного розвитку підприємства, які розглядаються крізь призму різновидів інновацій (технологічні, маркетингові, організаційні, соціальні, екологічні) (С. 40-42). У цьому контексті потребує уточнення позиція автора як щодо розуміння інноваційного розвитку, так і потреби акцентування уваги на перелічених видах інновацій.

2. Під час узагальнення і обґрунтування теоретичних засад інноваційного розвитку бізнесу в Україні (р. 1, С. 28-100) автору доречно було б більшу увагу приділити розкриттю середовища і передумов його стимулювання, у тім числі в контексті сукупності внутрішніх і зовнішніх чинників різного походження та характеру впливу, зокрема в умовах війни. На наш погляд, це збагатило б теоретичну частину дисертаційної роботи, а також дало б можливість сформулювати підґрунтя для проведення глибшого аналізу у наступних розділах дослідження задля визначення можливостей і загроз інноваційного прогресу бізнес-структур в Україні.

3. Враховуючи окреслені у пп. 1.3 (С. 73-100) формальні та неформальні інститути регулювання інноваційного підприємництва в Україні (зокрема, законодавство, державні інституції, інноваційну культуру тощо), аргументи здобувача щодо перспектив стимулювання інноваційної активності підприємств були б більш переконливими, якщо б доповнювалися моделюванням ефективності певних показників, які характеризували би дієвість інституційного впливу в Україні на ключові параметри інноваційного розвитку.

4. На с. 163-164 роботи автор стверджує про “необхідність у проведенні дослідження впливу чинників на інноваційний розвиток вітчизняних підприємницьких структур та систематизації їх у розрізі двох видів: стимулюючих та деструктивних”. При цьому аргументує, що це “допоможе сконцентрувати економічну політику держави у напрямі нейтралізації негативного впливу окремих факторів та формування комплексу стимулів з метою створення сприятливого середовища для ведення підприємницької діяльності у відповідності до сучасних глобальних викликів”. Однак у тексті дисертаційної роботи доцільно було б ретельніше обґрунтувати, чому саме такий набір показників є найбільш прийнятним для оцінювання, можливо при цьому також адаптувавши його до реалій воєнного стану в Україні.

5. Становить особливий інтерес і водночас є контроверсійною та такою, що потребує більш детального обґрунтування пропозиція автора щодо імплементації у вітчизняне законодавство та стимулювання розвитку стартап-підприємництва як різновиду інноваційного підприємництва (резюмована у анотації на с. 3), які передбачають нормативно-правове врегулювання тлумачення стартапів, прозоре і ефективне регламентування інструментів їх підтримки. При цьому з тексту роботи не зрозуміло, які автор мав на увазі механізми такої конкретизації у правовій базі (у яких саме нормативних актах?), а також які реальні переваги цього для малого бізнесу в Україні (у контексті передбачення інструментарію його підтримки тощо).

4. Світлана Урба, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. Потребує певної деталізації інструментарій прямого і непрямого впливу на інноваційну активність ділових одиниць в Україні, про який згадує дисертант у підрозділі 1.3 дослідження, зокрема на с. 98-100, пропонуючи у тім числі і структурно-логічну схему інституційного регулювання та стимулювання інноваційного розвитку підприємництва в Україні на рис. 1.6, втім досить стисло пояснюючи роль таких інструментів, характер їх впливу на інноваційні процеси і підприємництво.

2. У частині пропозицій автора щодо імплементації у вітчизняне законодавство поняття стартап-підприємництва (с. 49-50) робота виграла би у разі деталізації положень, які потенційно могли би бути прописані у новій нормативній базі (до прикладу, у які закони, постанови, накази яких конкретно міністерств і відомств доречно було б внести зміни, або ж про ухвалення яких нових правових актів і у якій орієнтовній редакції могло б йтися для реалізації пропозицій дисертанта).

5. Назар Демчишак, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, надав позитивну рецензію із зауваженнями:

1. У підрозділі 1.1 на рис. 1.2 “Концепція національної інноваційної екосистеми: структурне зонування та ключові суб’єкти (актори)” здобувачем виділено чотири основні зони (генерації ідей та рішень, інкубаційна, апробації, а також зона підтримки інноваційних підприємств (стартапів)) (с. 47). Така позиція є дискусійною та потребує уточнення, оскільки, як свідчить світовий досвід, у різних галузях стартапи можуть започатковуватись та розвиватись у різних спосіб.

2. На с. 95-97 підрозділу 1.3 роботи дисертант стверджує, що неформальні інститути відіграють важливу роль у стимулюванні інновацій, підтримці підприємництва та створенні сприятливого середовища для розвитку новаторських ідей і технологій, а також наводить авторську позицію щодо групування і безпосередньо перелік таких неформальних інститутів (спільноти та мережі інноваторів; менторство; звичаї ведення бізнесу та етичні норми; спільні простори та хаби; інноваційна культура та мислення; цифрові платформи; стартап-культура). Погоджуючись загалом із логікою і пропонованою структурою такої класифікації необхідно зазначити, що у дисертаційній роботі доцільно було би детальніше конкретизувати роль і механізми впливу на інноваційну активність виділених неформальних інститутів, зокрема в умовах війни та зважаючи на необхідність розвитку молодіжного підприємництва для відновлення країни.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» – жоден членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 35.051.177 Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів, присуджує **Петру Поврознику** ступінь доктора філософії з галузі знань Управління та адміністрування за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова спеціалізованої вченої ради
ДФ 35.051.177

Михайло КРУПКА

